

Zviditelněný pohyb

Tato výstava je konfrontací dvou typů čar. Na jedné straně jsou to čáry, které mají prostorovou povahu a křehkost materiálu, z něhož jsou vyrobeny, tedy ze skla, na druhé straně jsou to dehtové čáry na měděném plechu, robustní a plošné. Sousedství prostorové čáry může znít protismyslně, protože podle známé Eukleidovy definice je čára délkou bez šířky, je to planimetrický, nikoli stereometrický útvar. Skleněné linie Petry Hamplová jsou však rozvinuty právě do prostoru. Protínají prostor v křivkách, které ztělesňují motoriku ruky i pohyb představivosti, která je hybatelem těchto křivek. Asfaltová čára vedená rukou a myslí Petra Hampla má zcela jiný duktus a charakter. Čára zde artikuluje plochu, zároveň je ale tato plocha pozadím pro autonomní pohyb čáry. Dehtová stopa Petra Hampla osciluje mezi malířským a kresebným pojetím čáry. Zatímco malířsky pojednaná čára vytváří soustavu ploch, kresebná linka plochu potlačuje ve prospěch svého vlastního pohybu.

Konfrontace prostorové, skleněné čáry s dehtovou čarou, která odvíjí svou motoriku striktně vázaná na plochu, umožňuje vidět dvě základní formy linie. Čáru, která modeluje tvar prostorovým rozvinutím a čáru, která vystupuje z plochy, ale zároveň v ní zůstává. Množství těchto forem, zde jsou zastoupeny dvě, nepřímou ukazuje na univerzalitu čáry jako způsobu, jímž vnímáme věci a jevy tohoto světa v jejich bytostné oddělenosti. Tato oddělenost jednotlivých věcí a jevů je však zároveň jejich sounáležitostí. Věci a jevy k sobě patří proto, že se od sebe liší a teprve tato diference ustavuje jejich vzájemnou odkázanost.

Zmínili-li jsme dvě odlišné formy linií, je třeba ještě připomenout dvě odlišné matérie, které jsou zde konfrontovány. Sklo je materiál, který rozehrává optické vlastnosti jaksí sám od sebe. Světlo, které prochází sklem, může vytvářet různé jevy, z nichž nejznámější je lom, refrakce. Ta je sama o sobě složitá. Sklářský výtvarník tedy nepracuje pouze s tvarem a barvami, jako je tomu u jiných výtvarných disciplín, ale rovněž a především musí vycházet z optických vlastností skla samého. Sklo může být transparentní a může tedy být médiem pohlcení svého okolí nebo může být opakní, a může tedy být vůči svému okolí uzavřeno. Sklo je tedy materiál, který dává ve své základní podobě zaznívat světlu v jeho jsoucnosti.

Měď se ve výtvarném umění používá jednak v podobě štočků při tisku z hloubky, je tedy pokladem pro jednu z výsostných grafických disciplín, jednak jako jeden z prvků slitiny bronzu, který se uplatňuje dlouhá staletí v sochařství

jako jeden z nejtrvalejších materiálů. Tyto notoricky známé informace je třeba vzít na vědomí při posouzení toho, že Petr Hampl použil plech jako obdélnou plochu, vertikalizovanou poměrem výšky a šířky, pro své asfaltové kresby. Asfalt jako přírodní pryskyřici používají grafici jako leptařský kryt, ovšem tento materiál použil Joseph Nicéphore Niépce při expozici kamenných desek. Tato archaická fotografická metoda, která se ukázala být pro další vývoj fotografie bezperspektivní, byla založena na kontrastu nekrytých míst asfaltových vrstev, které po expozici světlem ztvrdly, a neosvětlených míst, která se vymývala rozpustidlem. Petr Hampl dává vyvstat svým kresbám jinak než světelnou expozicí a prací s asfaltovým podkladem. Zde je naopak tento bitumen, tedy látka snadno rozpustná, použit jako aktivní prvek. Kombinace měděných plechů a asfaltu je sama o sobě nezvyklá, protože v malbě se asfalt používá k lehkým lazurám. Petr Hampl však asfaltu používá jako prostředku, který je zároveň malbou i kresbou.

Krátce jsem se pokusil shrnout odlišnosti obou přístupů, které jsou zastoupeny na této výstavě. Zbývá jen ještě zmínit to společné. Zvláštností čáry je to, že propojuje motorickou i vizuální stránku lidského tvoření. Čára je vlastně zviditelněný pohyb. A nakonec je jedno, jestli je tento pohyb zviditelněn sklem nebo asfaltem.

Michal Janata